

FEDERALE REGERING

Nota aan het Overlegcomité

Betreft: Nationaal plan voor herstel- en veerkracht
Begunstigden van de herstel- en veerkrachtfaciliteit:
coördinatieregelingen om dubbele financiering te voorkomen en
rapportage over de 100 grootste eindontvangers

1. Retroacta

Het Plan voor herstel- en veerkracht van België (hierna "PHV" genoemd) is op 30 april 2021 door het Overlegcomité goedgekeurd en vervolgens ter beoordeling aan de Europese Commissie voorgelegd. Het PHV van België is vervolgens op 13 juli 2021 door de Raad van de Europese Unie (EU) goedgekeurd (Uitvoeringsbesluit 10161/21) op basis van de positieve beoordeling van de Europese Commissie van 23 juni 2021. Het uitvoeringsbesluit van de Raad van de EU bevat onder meer alle mijlpalen en streefdoelen van het plan, waarvan het bereiken een voorwaarde is voor de uitbetaling van de Europese middelen van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (hierna "RRF") aan de Belgische staat.

In het kader van de uitvoering van de RRF zijn de lidstaten verantwoordelijk voor de bescherming van de financiële belangen van de Unie (zie artikel 22 van Verordening (EU) 2021/241). De bescherming van de financiële belangen van de Unie omvat fraude, corruptie, belangenconflicten en dubbele financiering. Daarom moet elke lidstaat doeltreffende en efficiënte interne controlesystemen invoeren om gevallen van corruptie, fraude, belangenconflicten en dubbele financiering te voorkomen, op te sporen en te corrigeren.

Evenals sommige andere lidstaten bevat het PHV van België een specifieke mijlpaal inzake dubbele financiering. Deze mijlpaal (210) luidt als volgt

"Passende coördinatieregelingen, waaronder crosschecks, worden opgesteld en ingevoerd op het niveau van het coördinatieorgaan op interfederaal niveau, hetgeen overeenkomstig het beginsel van goed financieel beheer dubbele financiering uit de faciliteit en andere Unieprogramma's moet kunnen voorkomen.

Deze mijlpaal moet worden bereikt als onderdeel van de eerste betalingsaanvraag. Volgens de door de Europese Commissie ontwikkelde methode voor de opschorting van middelen kan het niet bereiken van deze mijlpaal leiden tot de opschorting van de volledige betalingstranche en alle toekomstige betalingstranches.

Op Belgisch niveau worden de afspraken tussen de gefedereerde entiteiten met betrekking tot het toezicht en de controle op de maatregelen in het PHV vastgelegd in:

- de nota aan het Overlegcomité van 30 april 2021;
- de nota aan de Interministeriële Conferentie van 25 juni 2021;

- het samenwerkingsakkoord van 19 december 2022 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap over het gebruik van de faciliteit voor herstel en veerkracht.

De nota aan het Overlegcomité van 30 april 2021 bevat enkele belangrijke bepalingen voor de verdeling van de verantwoordelijkheden en de coördinatie op Belgisch niveau, waaronder:

- de coördinatie van de uitvoering van het Plan op interfederaal niveau wordt verzekerd door de staatssecretaris voor Relance en Strategische Investerings;
- De interfederale coördinatie in het kader van de opvolging van het Plan vindt plaats op politiek niveau binnen de interministeriële conferentie "Relance en Strategische Investerings" (ministers) en een Politiek Begeleidingscomité (kabinetten) en, op administratief niveau, binnen het Interfederaal Toezichtcomité (RRF-coördinatoren in elke entiteit);
- De controleverantwoordelijkheden vallen onder de bevoegdheid van elke entiteit. Elke entiteit zet haar eigen interne controlesysteem op om fraude, corruptie en belangenconflicten bij het gebruik van RRF-middelen te voorkomen, op te sporen en te corrigeren en dubbele financiering door de RRF en andere EU-programma's te vermijden. Dit systeem voldoet aan de vereisten van Verordening (EU) 2021/241 en houdt rekening met aanvullende informatie van de Europese Commissie.

De nota aan de Interministeriële Conferentie van 25 juni 2021 voegt de noodzaak toe van een samenwerkingsakkoord tussen de federale staat en de gefedereerde entiteiten om:

- de overdracht van financiële bijdragen van de EU tussen de federale staat en de gefedereerde entiteiten in het kader van het nationale PHV te regelen;
- de verbintenissen van de partijen met betrekking tot de uitvoering van de mijlpalen en streefdoelen van het nationale RRP te specificeren;
- de verbintenissen van de partijen om de financiële belangen van de Europese Unie te eerbiedigen, te specificeren;
- de voorbereiding van de betalingsaanvragen aan de Europese Unie organiseren.

Het samenwerkingsakkoord van 19 december 2022, in tweede lezing goedgekeurd door het Overlegcomité op 30 november 2022, bevat in artikel 3 de volgende bepaling:

*“Bij de uitvoering van de onder hun bevoegdheid vallende maatregelen of submaatregelen van het Plan , **nemen de partijen alle passende maatregelen, als bedoeld in artikel 22, lid 2, van de Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit, hierna de “RRF-verordening” genoemd, om de financiële belangen van de Europese Unie te beschermen en ervoor te zorgen dat het gebruik van middelen van de herstel- en veerkrachtfaciliteit voldoet aan de toepasselijke Europese en nationale wetgeving, met name wat betreft de preventie, de opsporing en de correctie van fraude, corruptie, belangenconflicten en dubbele financiering.**”*

Bovendien voorziet artikel 25 bis van de in het kader van REPowerEU gewijzigde verordening in een rapportageverplichting voor de lidstaten over de honderd grootste eindbegunstigden van het herstel- en veerkrachtplan:

“1. Elke lidstaat ontwikkelt een gebruiksvriendelijk openbaar portaal dat de gegevens bevat van de honderd eindontvangers met het hoogste bedrag aan financiering voor de uitvoering van maatregelen in het kader van de faciliteit. De lidstaten werken deze gegevens tweemaal per jaar bij.”

In deze nota wordt nader ingegaan op de coördinatieregelingen die op interfederaal niveau zijn getroffen om dubbele financiering bij de uitvoering van het PHV te vermijden en om de rapportage over de 100 grootste eindbegunstigden te organiseren.

2. Uiteenzetting van het dossier

2.1. Europees kader

Het concept "dubbele financiering" wordt gespecificeerd in artikel 9 van de RRF-verordening:

"De steun in het kader van de faciliteit vormt een aanvulling op de in het kader van andere programma's en instrumenten van de Unie verstrekte steun. Voor hervormings- en investeringsprojecten kan steun uit andere programma's en instrumenten van de Unie worden ontvangen, voor zover deze steun niet dezelfde kosten dekt."

In de context van het bereiken van mijlpaal 210 moet het concept van dubbele financiering worden begrepen op het niveau van de **eindontvangers**: kosten die worden gemaakt om de resultaten van een door het RRF gefinancierde maatregel te bereiken, mogen niet door andere EU-programma's worden gedekt (d.w.z. de eindontvanger mag geen steun ontvangen om dezelfde kosten te dekken uit zowel het RRF - via de lidstaat - als uit andere EU-fondsen).

De verantwoordelijkheid voor het **voorkomen, opsporen en corrigeren** van dergelijke dubbele financiering ligt in de eerste plaats bij de lidstaat. Indien dubbele financiering wordt vastgesteld maar niet door de lidstaat wordt gecorrigeerd door terugvordering van middelen van de **eindontvanger**, kan de Commissie op haar beurt RRF-middelen terugvorderen van de lidstaat, overeenkomstig de regels die zijn opgenomen in de op basis van artikel 22 van de RRF-verordening gesloten financierings- en leningovereenkomsten, of de middelen van het andere EU-programma overeenkomstig andere voor die programma's specifieke regels.

In de **beheersverklaring** bij zijn betalingsaanvraag moet de lidstaat bevestigen dat er geen sprake is van dubbele financiering: *"De activiteiten die worden uitgevoerd om de in de betalingsaanvraag vermelde mijlpalen en streefdelen in het kader van het PHV te verwezenlijken, worden niet gefinancierd door een ander programma of instrument van de Unie of, in voorkomend geval, dekken de andere programma's en instrumenten van de Unie niet dezelfde kosten"*.

De lidstaat moet ook een samenvatting verstrekken van de verrichte audits, met inbegrip van de vastgestelde tekortkomingen en de genomen corrigerende maatregelen. Bij het onderzoek van de beheersverklaring en de samenvatting van de audits kan de Commissie, indien zij twijfels heeft over mogelijke dubbele financiering, om nadere informatie verzoeken en/of audits ter plaatse verrichten.

Ten slotte moet de lidstaat, zoals bepaald in de op 5 december 2022 ondertekende operationele regelingen tussen België en de Commissie (art. 1.12), de Commissie in het **halfjaarlijkse verslag** op de hoogte brengen van elke in het kader van zijn PHV gesteunde investering of hervorming die financiering uit een ander EU-programma heeft ontvangen of ontvangt, met vermelding van het overeenkomstige bedrag. In dit verband moeten de lidstaten per maatregel aangeven of er een wijziging is opgetreden of wordt verwacht in de uit andere EU-bronnen ontvangen financiering die in hun aangenomen plan is vermeld.

2.2. Coördinatieregelingen op Belgisch niveau

1. Met een beroep op de in de volgende punten uiteengezette coördinatieregelingen blijven de verschillende entiteiten overeenkomstig artikel 3 van het samenwerkingsakkoord van 19 december 2022 volledig en individueel verantwoordelijk voor de uitvoering van maatregelen

ter voorkoming, opsporing en correctie van dubbele financiering voor de onder hun bevoegdheid vallende PHV-maatregelen.

2. Het inzicht in de risico's en de uitwisseling van goede praktijken tussen de verschillende entiteiten, met name wat betreft de dubbele financiering, is gebaseerd op de op regelmatige basis georganiseerde vergaderingen van het Interfederaal toezichtscomité van het PHV (hierna "comité" benoemd). Dit comité verenigt de PHV-coördinatoren van de verschillende entiteiten, overeenkomstig de beslissing van het Overlegcomité van 28 april 2021. Het secretariaat van het Interfederaal toezichtscomité van het PHV (RRF-cel binnen de FOD BOSA) stelt zijn leden richtlijnen voor, die worden opgenomen in een vademecum.

3. Elke entiteit bezorgt het secretariaat van het comité de gegevens betreffende de bronnen van EU-financiering van haar projecten in het kader van het halfjaarlijks verslag dat aan de Europese Commissie moet worden toegezonden. Dit verslag is gebaseerd op crosschecks die op het niveau van elke entiteit worden uitgevoerd op basis van verschillende informatiebronnen, met als doel na te gaan of een eindontvanger die betrokken is bij een van de PHV-projecten die onder haar verantwoordelijkheid vallen, andere Europese financieringsbronnen ontvangt (verticale aanpak).

4. Elke entiteit zendt in het ARACHNE-risicoanalyse-instrument de gegevensvelden betreffende de onder haar bevoegdheid vallende gestarte PHV-maatregelen, toe en/of werkt deze bij. Deze gegevens worden ten minste elk kwartaal toegezonden en/of bijgewerkt.

5. Op basis van een uit het risicoanalyse-instrument ARACHNE van de Commissie verkregen bestand met alle door de entiteiten ingevoerde gegevens, zowel voor het PHV als voor de andere fondsen, verstrekt het secretariaat maandelijks een lijst met kruisverwijzingen van eindbegunstigden die ook betrokken zijn bij RRP-projecten onder de verantwoordelijkheid van andere entiteiten (horizontale aanpak). De resultaten van deze risicoanalyses zullen worden geanalyseerd en gedocumenteerd in een format die hiervoor gezamenlijk wordt ontwikkeld. In geval van een risico is het aan elke betrokken entiteit om de genomen preventieve maatregelen die een redelijke garantie bieden dat dit risico wordt beheerst, te documenteren. De opsporing en correctie van gevallen van dubbele financiering blijven de verantwoordelijkheid van de entiteiten die verantwoordelijk zijn voor de betrokken maatregelen.

2.3. Publicatie van de 100 grootste eindontvangers

De in het kader van REPowerEU gewijzigde verordening is op 1 maart 2023 in werking getreden. Artikel 25 bis bepaalt:

"1. Elke lidstaat ontwikkelt een gebruiksvriendelijk openbaar portaal dat de gegevens bevat van de honderd eindontvangers met het hoogste bedrag aan financiering voor de uitvoering van maatregelen in het kader van de faciliteit. De lidstaten werken deze gegevens tweemaal per jaar bij."

De eindontvanger van de faciliteit is de laatste (rechts- of natuurlijke) persoon die financiering ontvangt voor een (of meer) PHV-maatregel(en) en die geen contractant of subcontractant is. Hieronder vallen ook overheidsinstanties.

In België worden de gegevens met betrekking tot de 100 grootste eindontvangers op het niveau van elke entiteit twee keer per jaar gerapporteerd aan het secretariaat van het Interfederaal toezichtscomité van het plan, half maart (gebaseerd op gegevens per 31/12) en half september (gebaseerd op gegevens per 30/06). De overdracht of bijwerking van deze gegevens naar het ARACHNE-instrument voor risicoanalyse, zoals bepaald in punt 4 van punt 2.2. van deze nota, geldt ook voor gegevens over de 100 grootste eindontvangers.

Na consolidatie van de gemeenschappelijke lijst van de 100 grootste eindontvangers door het secretariaat van het Interfederale toezichtscomité worden deze gegevens online gezet op de website www.nextgenbelgium.be en doorgestuurd naar het FENIX-platform van de Europese Commissie.

3. Voorstel van beslissing

Het Overlegcomité,

- keurt de interfederale coördinatie-regelingen om dubbele financiering in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit te vermijden, zoals uiteengezet in punt 2.2 van de nota, goed.
- keurt de rapportageregelingen goed voor de 100 grootste eindontvangers van de herstel- en veerkrachtfaciliteit, zoals uiteengezet in punt 2.3 van de nota.